

Efterretning om en Oversættelse af Dr. L. H. Tobiesens Skrift, "Auf Theorie und Erfahrung gegründete Anweisung zum Mergeln."

Merglingens Gavnlighed kan ikke mere kaldes i Tvivl; men det er ligesaa bekjendt, at Mergelens Misbrug, kan have de sorgeligste Folger. Ogsaa er det en Sandhed, at Merglingen skaffer os større eller mindre Fordele, i Forhold til den Kundskab, hvormed vi, naar et Valg er os tilladt, vælge den til vort Jordmon meer eller mindre passende Mergel, og behandle den meer eller mindre hensigtsmæssigen. For altsaa at hofte fuld Gavn af et i sig selv kostbart Foretagende og for at undgaae de Farer, som Misgreb og Vildfarelser kunne paadrage os, bør vi gjøre os vel bekjendte med Sagen inden vi stride til dens Iværksættelse. Vel er det sandt, at det her sagte, ei blot gjalder om Merglingen, men om ethvert andet af vore Foretagender, men da Merglingen fordrer temmeligt Udlæg, meget Arbejde, og vi desuden ved Mergelens Misbrug kunne paadrage os positiv og næsten uerstattelig Skade, saa bør vi særdeles omhyggeligen udrukte os med Kundskaber om denne vigtige Jordsforbedring.

Men, da vi ikke kunne haabe, ved et hos os temmelig usædvanligt Foretagende, at have gode

Raadgivere ved Haanden, og Erfaringens Vej, om end den sikreste, dog tillige er den længste, saa bliver os intet tilbage, for snarligen og sikkert at naae vort Maal, end at gjøre os bekendt med det, som Theorie og Erfaring allerede have lært andensteds,

I det ovenfor nævnte Skrift finde vi en sikker, paa Theorie og Erfaring grundet Veiledning til Mergling, og i det jeg anfører at dette Skrift vandt den, for Besvarelsen af det, ved det Schlesvig-Holsteenske patriotiske Selskab, opkastede Spørgsmaal, udsatte Præmie, troer jeg allerede at have anført nok til Bevis for dets Hensigtsmæssighed, ligesom at have sagt nok om dets billige Pris, ved at anmelde at det overensstemmende med Subskriptions-Planerne, ikke skal overstige 8 s. Sols Arket, eller hele Skriftet koste mere end omtrent 1 Rbd. Skriftet udkommer med det Første.

Allerede længe har jeg, deels ved Læsning, deels ved Erfaring følt mig fuldkommen overbevist om, at ved Mergling og Sjodkning i Forening udrettes det, som ved blot Sjodkning, den være endog saare stærk, neppe nogensinde udrettes; men ved en Tour, som jeg i den sidst forløbne Sommer gjorde gennem Holsten, til en Deel af det nordlige Endskland og Preussen, fik jeg et endnu meget høiere Begreb om Merglingens Værd, end jeg hidtil havde havt. Hvad der ved dens Hjælp er iværksat i Holsten, er os noksom bekendt, og

behøver ei atter her at anføres. Men ikke mindre forbausende fandt jeg dens Virkning i Mecklenburg, hvor man nu mergler saa almindeligen, at en Landmand, der ikke mergler, efter det jeg kunde skjonne paa min Bei, horer til Undtagelserne, skjondt Merglingen efter det man sagde mig, først i de sidste 5 à 6 Aar, maaske fra den Tid Nixen, efter Thaers Onke, gjorde sin Tour til Mecklenburg, er kommen ret i Gang. — Paa af Naturen maadelige, ofte endog slette Jorder, saae jeg rige Afgrøder rundt omkring de i hver Mark aabne Mergelgruber. Men efterat vi vare passerede Schwerin, begyndte Afgrøderne at vorde flattere, ligesom Mergelgravene at tabe sig, og endelig forsvandt begge aldeles, og lod os blot see ussel Eed, paa elendige Sandmarker. — Senere traf vi hiit og her, midt imellem elendig Eed, ualmindelig skjonne Afgrøder, men opdagede da ogsaa i Almindelighed de benyttede Mergelgrave, eller Landmændene ifærd med at udfjøre Mergelen paa deres Brakmarker, ved hvis Valg jeg endog fandt dem saa lidet vanskelige, at jeg endog saae temmelig sandet Mergel ligge paa meget sandede Marker.

Men det meest paafaldende Exempel paa Mergelens, man kunde næsten sige, vidunderlige Virkning, saae jeg i Prignitz, nær en liden Bye ved Ravn Kriwig, hvor vi havde havt Matteleie. Et lidet Stykke Bei fra denne Bye saae jeg ganske

ubentet en Habreager, hvis tærsluttede Vært og blaaegronne Farve vidnede om Kraft i Ugeren; tæt ved denne en udmærket fajn Hvedeager, og ved Siden deraf en Urteafgrøde, der kunde henregnes til de allerfjønneste og kunde staae ved Siden af dem, jeg senere saae i den frugtbare Egn ved Magdeburg. Paa den anden Side af Weien laae Markerne til Græs og frodigt Grønt, for en stor Deel hvid Klover, dækkede Ugrene. Hvad der gjorde dette Frugtbarheds- syn end behageligere, og, havde jeg ikke allerede kjendt Merglingens Virkninger, maaske vilde have forekommet mig vidunderligt, var, at vi midt imellem disse rige Afgrøder saae vor Bogn synke næsten til Rørlerne i sin rød Sand, gjen- nem hvilken vore Heste kun med stor Anstrængelse slæbte den!!

Allsaa Hvede, ja endog Urter paa saa us- felt et Jordsimon, blot ved Hjælp af Mergelen; thi at denne ogsaa her spillede Hovedrollen, derom overbevistes jeg, ved at reise mig i Bognen, og saaledes mellem den høie Sæd, at opdage Mergelgrave i hver Mark. Jordens naturlige Stær- ked bevidnedes, saasnart vi overstredede dette Gods- ses Grændser, ved de over al Maade flatte Afgrø- der vi saae derpaa, og ved Græsmarker, der i denne Sommers Hede end ikke frembøde et grønt Straae, til de hungrige Faar.

Aldrig har jeg mere levende end her følt Kun-
stens Triumph over den raue og umilde Natur, og
jeg anseer det for umueligt at erholde et kraftigere
Bevis for, hvad ved Werglingen kan udrettes, end
det, jeg her saa sandseligen modtog, og ønskede at
kunne meddele mine Læsere.

J. C. Drewsen.
